

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สังคมแห่งการเรียนรู้ประเทศไทยในปัจจุบัน สื่อและเทคโนโลยีเพื่อศึกษานับว่ามีบทบาทสำคัญมาก โดยเฉพาะรัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษาโดยเน้นการใช้สื่อการสอน และเทคโนโลยีเข้าช่วยแก้ปัญหาซึ่งเน้นในเรื่องส่งเสริมสนับสนุนในการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาทุกรูปแบบพัฒนาบุคลากร และผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพเพื่อการศึกษาและหาความรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนา ตลอดจนการติดตามประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาว่าคุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

นโยบายการศึกษาของคณะรัฐมนตรีรัฐบาลชุดนายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ชินวัตร แถลงต่อรัฐสภา วันอังคารที่ 23 สิงหาคม 2554 ได้กล่าวถึงนโยบายด้านสังคมและคุณภาพชีวิต นโยบายการศึกษาไว้ 7 ประการ โดยเน้นด้านการเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ โดยปฏิรูประบบความรู้ของสังคมไทย ตามนโยบายการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ การขยายโอกาสทางการศึกษา 4 ด้าน ดังโครงการ One Tablet per Child ได้มีนโยบายส่งเสริม และมีการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์แท็บเล็ตให้แก่โรงเรียน โดยเริ่มดำเนินการในโรงเรียนนำร่องสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ควบคู่กับการพัฒนาเนื้อหาสาระที่เหมาะสมตามหลักสูตรบรรจุลงในคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต รวมทั้งจัดระบบอินเทอร์เน็ตไร้สายตามมาตรฐานการให้บริการในสถานศึกษาที่กำหนดโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งรัฐบาลมีกลยุทธ์วิธีดำเนินการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีเนื้อหาเหมาะสมเพื่อรองรับการเรียนการสอนโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต พัฒนาทักษะครูและนักเรียนให้สามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แท็บเล็ตในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์แบบพกพา ควบคุมการใช้งานผ่านหน้าจอรระบบสัมผัสที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ในหลายลักษณะ

โครงสร้างที่ชัดเจน มีการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2545 : 134) การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD จะช่วยให้แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีลักษณะการเรียนรู้ที่เน้นการให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันในทีมมากกว่าการแข่งขัน การแบ่งทีม การฝึกฝนของทีม ไม่มีการแข่งขันแต่ให้แบบทดสอบแทน ผู้เรียนต้องทำแบบทดสอบเกี่ยวกับเนื้อหา และมีคะแนนพิเศษให้กับกลุ่มทำดีที่สุดในการทดสอบแต่ละครั้ง (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2549 : 57-60)

การพัฒนาครูให้มีทักษะด้านการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตนับเป็นปัจจัยที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพราะครูต้องมีการศึกษาค้นคว้าถ่ายทอดความรู้ไปยังนักเรียนคอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการศึกษาอาจจะเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่เข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน และเป็นเรื่องใหม่ของครู ดังนั้นความวิตกกังวลต่าง ๆ จากครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในด้านความรู้และทักษะของครูในการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการศึกษา ทั้งในการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การบำรุงรักษา ซึ่งข้อกังวลเหล่านี้ อาจเกิดจากการที่คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเป็นสิ่งที่ใหม่ ครูขาดความมั่นใจในการใช้งาน เนื่องจากขาดองค์ความรู้เรื่องดังกล่าว เพราะเนื้อหาหลักสูตรที่จะบรรจุลงในคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต มีความหลากหลาย บางโรงเรียนครูผู้สอนไม่ใช่ครูประจำวิชาคอมพิวเตอร์โดยตรง หากมีการเตรียมความพร้อมให้กับครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้มีความพร้อมและสามารถนำไปประยุกต์การจัดการเรียนการสอนได้ทุกกลุ่มสาระ นักเรียนก็จะเกิดองค์ความรู้ การบูรณาการได้หลากหลาย ครูเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ครูจึงเป็นผู้ที่ต้องเตรียมความพร้อมและพัฒนาตนเองให้ทันต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ และเสริมสร้างความมั่นใจให้กับครูระดับประถมศึกษาอีกด้วย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตรอบรมการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ต เพื่อการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD เรื่อง การสร้างสเปรดชีต ทั้งนี้ผู้วิจัยหวังว่า ผลจากการพัฒนาหลักสูตรอบรมนี้จะช่วยให้ครูมีความรู้ มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตในการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรอบรมเรื่องอื่นต่อไป

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรอบรมตามวิธีการเชิงระบบรูปแบบ ADDIE (พิสุทธา อารีราษฎร์, 2551 : 64) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ได้รับการยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ประกอบด้วยขั้นตอนทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวิเคราะห์ (Analysis) ขั้นการออกแบบ (Design) ขั้นการพัฒนา (Development) ขั้นการทดลองใช้ (Implementation) และขั้นการประเมินผล (Evaluation) มาปรับใช้เพื่อพัฒนาหลักสูตรอบรมการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD เรื่อง การสร้างสเปรดชีตเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มสูงขึ้นกว่าการเรียนรู้แบบปกติ เนื่องจากการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ STAD นี้ เป็นการจัดแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ เพื่อกระตุ้นและเสริมแรงให้ผู้เข้าอบรมเกิดการเรียนรู้ มีความตื่นตัว ไม่น่าเบื่อ และแตกต่างไปจากการอบรมแบบปกติ มาพัฒนาหลักสูตรอบรมในครั้งนี้เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรอบรมการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ เรื่องสร้างสเปรดชีต โดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ให้มีคุณภาพ
2. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรอบรมการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ เรื่องการสร้างสเปรดชีต โดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรการอบรมพัฒนาขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

ผลการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ เรื่องการสร้างสเปรดชีต โดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD สูงกว่าการอบรมแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 8,034คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากการรับสมัครผู้สนใจเข้ารับการอบรม

2. กรอบเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย การพัฒนาหลักสูตรอบรมการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ต เพื่อการเรียนรู้ เรื่องการสร้างสเปรดชีต โดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD จำนวน 4 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแท็บเล็ตนำเสนอเนื้อหา/สาระเกี่ยวกับ ระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต ประเภทของชุดซอฟต์แวร์ วัฒนาการของแท็บเล็ต

หน่วยที่ 2 พื้นฐานการใช้งานแท็บเล็ตนำเสนอเนื้อหา/สาระเกี่ยวกับ ส่วนประกอบของแท็บเล็ต และการใช้งานแท็บเล็ตเบื้องต้น

หน่วยที่ 3 การใช้งานแอปพลิเคชัน (Application) นำเสนอเนื้อหา/สาระ เกี่ยวกับการใช้งานแอปพลิเคชันพื้นฐานของคอมพิวเตอร์แท็บเล็ต การใช้งานกล้องถ่ายภาพนิ่ง/กล้องวิดีโอ และการใช้งานแอปพลิเคชันด้านสื่อการเรียนการสอน

หน่วยที่ 4 การสร้างงานสเปรดชีต (Spreadsheets) นำเสนอเนื้อหา/สาระ เกี่ยวกับ การสร้างสเปรดชีตด้วยแท็บเล็ต การเรียกใช้แอปพลิเคชันในการสร้างสเปรดชีต ส่วนประกอบของสเปรดชีต การสร้างเอกสารใหม่ การเพิ่ม/ลบข้อมูล การใช้สูตรคำนวณ การจัดรูปแบบเอกสาร และการสร้างกราฟในสเปรดชีต

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาในการสร้างและทดลองหลักสูตรอบรม ระหว่าง เดือน มกราคม- สิงหาคมพ.ศ. 2555

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ อธิบายโดยแสดงภาพความสัมพันธ์ของตัวแปรต้น และตัวแปรตามที่จะศึกษา ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรอบรมคอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ เรื่องการสร้างสเปรดชีตโดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ

จากแผนภาพที่ 1 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวิธีการระบบ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวิเคราะห์ ขั้นการออกแบบ ขั้นการพัฒนา ขั้นการทดลองใช้ และขั้นการประเมินผล ตัวแปรต้นได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรอบรมการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ เรื่องการสร้างสเปรดชีต โดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD และตัวแปรตามจัดแบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการสร้างหลักสูตรการอบรม ได้แก่ คุณภาพของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น
2. ด้านการทดลองใช้หลักสูตร ได้แก่ ผลการเรียนรู้ และความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรอบรม หมายถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา และดำเนินกิจกรรมตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ในการพัฒนากิจกรรมการฝึกอบรมเฉพาะอย่างให้กับผู้เข้ารับการอบรม เพื่อปรับปรุงและเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ทักษะให้มีความชำนาญและทัศนคติอันดี เพื่อยกมาตรฐานการปฏิบัติงานให้มีศักยภาพสูงขึ้น

2. เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการอบรมแบบกลุ่มร่วมมือ โดยมีขั้นตอนการแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมเป็นกลุ่มย่อย มีวิทยากรเป็นผู้นำเสนอเนื้อหาการอบรมให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันศึกษาเนื้อหาที่ได้รับ มีการช่วยเหลือแลกเปลี่ยนทัศนคติ สร้างความเข้าใจร่วมกัน แล้วทำการทดสอบเป็นรายบุคคลเพื่อนำคะแนนมาหาพัฒนาการ แล้วรวมคะแนนเป็นกลุ่มเพื่อประเมินกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุด

3. การสร้างสเปรดชีต หมายถึงแผ่นตารางทำการ คือ แผ่นงานที่มีลักษณะเป็นช่องตารางสี่เหลี่ยม ใช้สำหรับการจัดเรียงข้อมูล และคำนวณเป็นหลัก

4. ผลการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เข้ารับการอบรม หลักสูตรอบรมการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ เรื่องการสร้างสเปรดชีต โดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD วัดและประเมินผล ดังนี้

4.1 ด้านความรู้เป็นการวัดความรู้ ความเข้าใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการใช้หลักสูตรอบรมการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างสเปรดชีต โดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ

4.2 ด้านทักษะเป็นการวัดผลงานการปฏิบัติตามกิจกรรมหรือใบงานของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรอบรมการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ เรื่องการสร้างสเปรดชีต โดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD โดยใช้แบบใบกิจกรรม จำนวน 1 ชุด

4.3 ด้านเจตคติ เป็นการสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม ที่มีต่อหลักสูตรอบรมการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ เรื่องการสร้างสเปรดชีต โดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 30 ข้อ

5.ความพึงพอใจ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรอบรมการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ เรื่องการสร้างสเปรดชีต โดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้หลักสูตรอบรมการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ เรื่องการสร้างสเปรดชีต โดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ที่มีคุณภาพ
2. ผลการเรียนรู้ของครูที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรอบรมการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ เรื่องการสร้างสเปรดชีต โดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ที่มีต่อหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้น
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรอบรมการใช้คอมพิวเตอร์แท็บเล็ตเพื่อการเรียนรู้ เรื่องการสร้างสเปรดชีต โดยใช้เทคนิคการอบรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD สำหรับเนื้อหาการอบรมอื่น ๆ